

429

1892 4th of 5th
St. p. 4th of 5th
1892 4th of 5th

3K23

1-61

1892 4th of 5th

2010

2001

10.6.73

23.15
L-35

ԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՄՈՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ АРМЕНИИ
№ 7 № 7

300 3K23
1309-Ա

Պրոլետարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք.

Ն. ԼԵՆԻՆ

ԻՆՁ ՊԷՏԲ Է ԼԻՆԻ

ՄԵՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՈՒՆԸ

ԳԻՆԸ 50 Կ.

Н. Ленин. Как должна назваться наша партия

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Հայաստանի Գոմմունիստ. կուսակ. Կենտրոնական Գործակ.՝
Մոսկվա—1919.

7219-57

ԻՆՁ ՊԷՏՔ Է ԼԻՆԻ ՄԵՐ ԿՈՒՍՈՒԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԱՆՈՒՆԸ.

Մենք պէտք է կոչենք «Կօմունիստական
կոսսակցութիւն» — ինչպէս անւանում էին
իրենց Մարքսն ու Էնգելսը:

Մենք պէտք է կրկնենք, որ մենք մարքսիստ-
ներ ենք և իբրև հիմք վերցնում ենք «Կօմունիս-
տական Մանիֆէստը», որը սօցիալ-դէմօկրատիան
խեղաթիւրել է և ծախել երկու գլխաւոր կէտե-
րում. 1) որ բանւորները հայրենիք չունեն. «հայ-
րենիքի պաշտպանութիւնը» իմպէրիալիստական
պետերազմի ժամանակ դաւաճանութիւն է սօցիա-
լիզմի հանդէպ. 2) մարքսիզմի ուսմունքը՝ պետու-
թեան մասին խեղաթիւրւած է 2-րդ ինտէրնացիո-
նալի կողմից:

«Սօցիալ-դէմօկրատիա» անունը գիտական օ-
րէն սխալ է (հիշտ չէ), ինչպէս այդ շատ անգամ
սպացուցել է Մարքսը, ի միջի այլոց և իր «Գիտա-
կան ծրագրի քննադատութիւնը» Եւստոմիասիւրու-
թեան մէջ 1875 թ. և աւելի մատչելի կերպով
կրկնել է Էնգելսը 1894 թ.

Կապիտալիզմից մարդկութիւնն անմիջապէս
պիտի անցնի դէպի սօցիալիզմ, այսինքն՝ երբ ար-
դիւնագործութեան միջոցները կը դառնան ընդհա-
նուրի սեփականութիւն և պիտոյքները կը բաշխւին
աշխատանքի համեմատ:

Մեր կոստիցութիւնը նայում է աւելի Է4-
ոուն: Սօցիալիզմին անխուսափելիօրէն աստիճանա-
բար կը փոխարինէ կօմունիզմը, որի դրօշակի վրա
գրւած է. «ամենքն ընդունակութիւնների համե-
մատ, ամենքին իրենց պէտքերի չափ»:

Այս իմ առաջին պատճառաբանութիւնը:

Երկրորդը. գիտականօրէն սխալ է մեր կու-
սակցութեան անունի և երկրորդ մասը. դէմօկրա-
տական՝ պետութեան մի ձև է: Այն ինչ մենք,
մարքսիստներ, դէմ ենք ամեն մի պետութեան:

Երկրորդ ինտէրնացիօնալի (1889—1914) պա-
րագլուխները՝ Պլէխանովը, Կաուցկին, և նրանց
նմանները ալլասեռել ու խեղաթիւրել են մարք-
սիզմը:

Մարքսիզմը տարբերում է անարխիզմից նրա-
նով, որ ընդունում է Պետութեան անհրա-
ժեշտութիւնը սօցիալիզմին անցնելու համար,
բայց (և սրանում էլ մենք տարբերում ենք Կա-
ուցկուց և ընկ-ից) ոչ թէ աշխարհի պետու-
թեան, ինչպիսին է սովորական պարլամէնտական
բուրժուա-դէմօկրատական հանրապետութիւնը, այլ
աշխարհի, ինչպիսին են 1871 թ. Փարիզի կօմու-
նան և 1905 և 1917 թ. Բանւորական Պատգա-
մաւորների Խորհրդները:

Իմ երրորդ պատճառաբանութիւնը. կեանքը
ստեղծեց, չեղափոխութիւնը ստեղծեց արդէն դոր-
ժով, թէև թույլ և դեռ սղոյմային ձևերով, հէնց
այդ, նոր «պետութիւնը», որը պետութիւն չէ սե-
փական իմաստով:

Այդ արդէն դորժնականի խնդիր է, այլ ոչ
թէ ղեկավարների թէօրիւ:

Պետութիւնը իր սեփական իմաստով մի հրամանատարութիւն է մասսաների գլխին, ղինւած խճրակների կողմից, որոնք անշատւած են ժողովրդից:

Մեր ծնւող նոր պետութիւնը նոյնպէս պետութիւն է, որովհետեւ մեզ անհրաժեշտ են ղինւած մարդկանց խմբեր, անհրաժեշտ է, խտագոյն կարգ, անհրաժեշտ է բռնութեան միջոցով անողոր ճնշել ցարական Գուչկով բուրժուական հակայեղափոխութեան ամեն մի փորձ:

Բայց մեր, ծնւող, նոր պետութիւնն արդէն պետութիւն չէ իր սեփական իմաստով, որովհետեւ Ռուսաստանի մի շարք տեղերում ղինւած մարդկանց խմբերը ինքը մասսան է, ամբողջ ժողովուրդը, բայց ոչ թէ մի ալ ոք, որը կանգնած լինէր նրա գլխին, նրանից բաժանւած, արտօնութիւններով օժտւած և զօրժնականապէս անփոխարինելի:

Ոչ թէ յետ պէտք է նայել, ալ առաջ, պէտք է օրինակ վերցնել ոչ թէ սովորական տիպի բուրժուական դեմօկրատիայից, որը հին, միապետական կառավարչական մարմինների, ոստիկանութեան, զօրքի և չինովնիկների միջոցով ամրապնդում էր բուրժուազիայի տիրապետութիւնը, պէտք է նայել առաջ դէպի ծնւող, նոր դեմօկրատիան, որը դադարում է դեմօկրատիա լինելուց, որ դեմօկրատիան ինքը ժողովրդի տիրապետութիւնն է, իսկ ինքը ղինւած ժողովուրդն իր վրա իշխել չի կարող:

Դեմօկրատիա բոլոր ոչ միայն ղիտականօրէն անհիշտ է, երբ նա գործ է ածում Կոմունիստական կուսակցութեան վերաբերմամբ: Նա ալ ժամ 1917

թ. մարտից յետոյ մի վարագոյր է, որը հաղաւում է յեղափոխական ժողովրդի աչքերին և խանգարում է նրան ազատ, համարձակ, ինքնակամ կառուցանել նորը՝ Բանուրական, Գիւղացիական և Եւրիշ պատգամաւորների Խորհրդներ, իբրեւ միակ իշխանութիւն «պետութեան մէջ և իբրեւ ամեն մի պետութեան անխուսափելի «մահւան» կարապետ»:

Իմ չորրորդ. պատճառաբանութիւնը պէտք է հաշւի առնէ սօցիալիզմի գոյութեան առարկայական համաշխարհային պայմանները: Այդ պայմաններն ալն չեն, ինչ 1871—1915 թ.թ., երբ Մարքսը և Էնգելսը ղիտակցօրէն հաշուում էին «սօցիալ-դեմօկրատիա» սխալ և օպօրտիւնիստական տէրմինի հետ: Որովհետեւ ալն ժամանակ, փարիզեան կոմունայի անկումից յետոյ, պատմութիւնը, իբրեւ օրւայ հերթական հարց, առաջադրեց՝ խաղաղ կողմակերպչական լուստօրչական աշխատանք: Ուրիշ աշխատանք չկար: Անարխիստները ոչ միայն տեսականօրէն էին (և մնում են) սխալ իրենց հիմքում, ալ և տնտեսապէս և քաղաքականապէս: Անարխիստները սխալ գնահատեցին մօմէնտը, չհասկանալով համաշխարհային սիտւացիան, որ Անգլիայում բանւորը անբարոյականացել էր իմպերիալիստական օգուտներով, որ Փարիզի կօմունան պարտւեց, Գերմանիայում յաղթանակեց բուրժուա-ազգայնական շարժումը և որ կիսաեռօրեական Ռուսաստանը քնած էր դարաւոր քնով:

Մարքսը և Էնգելսը, հիշտ հաշւի առան մօմէնտը, հասկացան միջազգային սիտւացիան, հասկացան սօցիալիստական յեղափոխութեանը ղանդաղ մօտենալու խնդիրը:

Ձր նմանելինք այն վաղ-մարքսիստներին, որոնց մասին Մարքսը ասում էր.

«Ես վիշապ էի ցանում, բայց հունձը՝ աւեց ինձ լւեր»:

Նապիտալիզմը, որ վերածնւել է իմպէրիալիզմի, իր օրեկտիվ անհրաժեշտութեամբ ստեղծեց իմպէրիալիստական պատերազմը:

Պատերազմը հասցրեց ամբողջ մարդկութիւնը անդաւնդի եզրին, կուլտուրայի, քաղաքակրթութեան ոչնչացմանը, բարբարոսութեան և միլիոնաւոր, անհամար մարդկանց ոչնչացմանը:

Ուրիշ ելք չկա, բացի պրօլետարական յեղափոխութիւնից:

Եւ այսպիսի մօմէնտում, երբ նա իր առաջին վախկոտ և անհաստատ բուրժուական քայլերն է անում, — այդպիսի մօմէնտում «սօցիալ-դէմօկրատական» պարագլուխների, «սօցիալ-դէմօկրատական» պարլամէնտարական գործիչների, «սօցիալ-դէմօկրատական» թերթերի մեծամասնութիւնը, հենց այդպէս են կոչւում մասսաների վրայ ազդող մարմինները (դա ճշմարտութիւն է, դա փաստ է), դաւաճանեց սօցիալիզմին, մասնեց սօցիալիզմը և անցաւ «իւր» ազգային բուրժուազիայի կողմը:

Մասսաներին շշմեցրել, հանել են ճանապարհից, խաբել են այդ պարագլուխները:

Եւ մենք պէտք է զարկ տանք այդ խաբէութեանը, թեթեւեմները նրա յաջողութիւնը, բռնելով այն հին և հնացած անունի փեշերից, որը փթեկ է այնպէս, ինչպէս փթեց Երկրորդ Ինտերնացիօնալը:

Թող բանւորներից «շատերը» հասկանան սօ-

ցիալ-դէմօկրատիան ազնիւ կերպով: Ժամանակ է սովորել տարբերելու սուրեկալիւր օրեկտիվից: Սուրեկալիւր այդ բանւոր սօցիալ-դէմօկրատները պրօլետարական մասսաների ղեկավարներն են:

Իսկ օրեկտիվ՝ համաշխարային պայմաններն այնպէս են, որ մեր կուսակցութեան հին անունը հեշտացնում է մասսաներին մոլորեցնելու գործը, խոչընդոտ է հանդիսանում շարժելու առաջ, որովհետեւ ամեն քալափոխում, ամեն մի թերթում, ամեն պարլամէնտական Ֆրակցիայի մէջ մասսան տեսնում է պարագլուխներին, այսինքն մարդկանց, որոնց ձայներն աւելի բարձր են հնչում, գործերն աւելի հեռուն երեւում — բոլոր նրանք «նոյնպէս սօցիալ-դէմօկրատներ» են, բոլոր նրանք սօցիալիզմի դաւաճաններ, սօցիալ-շօվինիստների հետ միութիւն կազմելու կողմնակիցներ են, բոլոր նրանք «սօցիալ-դէմօկրատային» անունից տւած հին մաւրհակներ են ներկայացնում: Իսկ պատճառաբանութիւնները, որ անում են ընդդէմ կօմունիստականի թէ «կոմունիստ անարխիստ-կօմունիստների հետ»:

Ինչո՞ւ մենք չենք վախենում, որ մեզ կշփթեն սօցիալ-ազգայնականների, սօցիալ-լիբերալների, բաղիկալ-սօցիալիստների հետ, որոնք ամենայառաջադէմն են և ամենախորամանկը, մասսաներին բուրժուական խաբէութեան գործում Ֆրանսիական հանրապետութեան բուրժուական կուսակցութիւնների շարքում: «Մասսաները սովորել են, մասսաները սիրել են իրանց սօցիալ-դէմօկրատական կուսակցութիւնը»: Ահա միակ պատճառաբանութիւնը, բայց այդ պատճառաբանութիւնը շարտում է մի կողմ և մարքսիզմի ուսմունքը, և՛ յեղափոխութեան վաղ-

Փամանակ է դնել շարունակ կեղտոտ շապիկը.
Փամանակ է հագնել մաքուր սպիտակեղեն:

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

483
NL0033029

